

Аб самаупраулені.

Каб нас на ірчудзілі, каб нашы жаданы ў адносінах да беларуское асветы спаўніліся, патрэбна правесыці на майсцох арганізацыю такім спосабам, каб у майсцовом самаупраулені былі свае людзі. Патрэбна салідная агітация, каб у гмінныя рады ды ў павятовыя соймікі прыйшлі свае людзі, зусім съядомыя беларусы. Гэта бязумоўна патрэбна, бо як можна ні на мінуту забывацца, што па істотных цяпер законах аб майсцовых самаупраулені, гмінныя рады і павятовыя соймікі маюць права ў пэўных межах пастаўляць аб усіх майсцовых спраўах у граніцах сваіх району. Праўда і гмінныя рады і павятовыя соймікі ў нас, на беларускіх абліях, значна абмежаваны ў сваіх правах у параўнанні з такімі ж самаупрауленіямі ў самой Польшчы.

Скажам над гмінай радай у нас стаць павятовы стараста, калі-б ради што-небудзь пастанавіла на зусім згодна з поглядамі і пэўнымі правамі старасты, дык гэтакія пастановы на быў-б прац старасту зацверджаны.

Гэтае цяперашніе наша куртатае самаупрауленне прыпамінае нам тых куртатых расейскіх самаупраулені на нашых землях, якія былі заведзены тут, у нас. Будзем спадзявацца, што цяперашніе шкоднае для нас самаупрауленне будзе новым Соймам зменена, але, каб менш кры́даў было нам цяпер, трэба ўмель скрыстаць і на гэтых не выгодных для нас законах належачы нам права.

Возьмем пытаныне аб нашай школе, гэтае самае балочче пытаныне сучаснага жыцця беларускіх вёскі. Якія ні б'еща вёска, якія ні клапоціца аб адчыненіі свайго роднай школы, — кожны раз выплываюць наверх усё новыя перашкоды ў змаганні з якімі траціцца безканечна час і гроши, і ніяк чалавек вясковыя ні можа дабіцца сваёй мэты. У чужую для яго школу польскую ён не пасылае свайго дзіцяці, школы на свайго роднай мове адчыніць нельга і ў рэзультате пануе з ласкі польская школынае ўлады цемра, дзічэюць дзеци, пашыраеша не-навісьць да ўрадавых інстытуцій, ад волі якіх залежыць, спаўненне ці не вымаганыя сляніца.

Што-ж нам рабіць па вёсках, каб на аснове істотных законів скрыстаць ходы тых невялікіх правы, якія нам належачы, бо трэба ведаць адно, што пакуль раскальшацца новы Сойм і зменіць навісьць для нас законы і падчас самаволю некаторых польскіх ураднікаў, можа прайсці яшчэ ніяма часу.

Вось тут і варочаемся мы да майсцовых самаупрауленія — гмінных радаў і павятовых соймік.

Усе школы як беларускія так і польскія ў межах гміны могуць быць адчынены толькі па пастанове гмінай рады. Гэта трэба добра ведаць, а дзеялі гэтага пры выборах гмінных радаў трэба старацца, каб у склад іх прыйшлі свае людзі. І гэта тым больш патрэбна, што з самых радных выбіраюцца прадстаўнікі ў павятовыя соймікі, улада якога абымы ўвесі павет. Калі толькі ў гэтых выбарных установах ды будуть свае людзі, дык значна легчэ будзе адсюльца ад сябе тых кры́ды, з якімі цяпер так цяжка нам змагацца (школы, падводная павіннасць і інш.).

Праўда, бываюць і такія выпадкі, што калі гмінная рада складаецца з сваіх людзей і прыме, скажам пастанову аб адчыненіі некалькіх школ беларускіх у межах воласці, дык інспектар тады сядзіць па вёскі альбо „спраўджак“ на новым паседжанні гмінной рады, або на сходзе ў воласці гэтую волю сляян. Гэтае „спраўджэнне“ фіктычна зводзіцца да намоваў, каб людзі выракліся свайго, каб лепш згадзіліся на польскую школу. Але гэтым інспектарам-агітатарам рэдка ўдаецца дасягнуць сваёй мэты: сляніе і гмінная рада стаяць модна на сваім і-інспектару Вілейскага павету хоцькі-няхоцкі прышлося адчыніць у Лебедзіўскай воласці сем беларускіх пачатковых школ.

Іншыя інспектары, як валожынскі, п. Страчынскі Мячыслаў, вымагаюць, каб пастановы гмінной рады аб беларускіх школах прымаліся ў прысутнасці абавязковы самага чана інспектара. Зусім вядома, што пану інспектару ідзець ўсім, каб паагітаць радных праці беларускіх школаў. Але раз склад радных салідных і моцных ў сваіх пераконаннях, дык ніякая агітация нічога не зробіць і пададзеная на пісьме зая-

ва да інспектара праз гмінную раду аб адчыненіі беларускіх школы за подпісамі сялян, сцвіржанымі подпісамі сялян і заставедчанымі войтам дойдзе свайго.

Весь дзялі гэтага і трэба, каб пры выборах гміннае рады нашыя людзі моцна трымаліся і праводзілі туды сваіх шчырых абаронцаў. Час нам узяцца за упарадкаванне сваіх спраў.

Баўтручонак.

Палітычны падзеі. У Рурскім басейне.

Нямецкія рабочыя і фабрыканты адмовіліся ад усякіх пераговораў з акупантамі уладамі, за што ім пагражаютъ ваенным судом.

Акупантамі улады безупынна вызывоць каменны вугаль у Францыю і Бельгію і вырубаюць лісы.

У Нямецкіх чакаецца агульная забастоўка рабочых металургічнай працьловасці.

Новыя літоўскія гроши.

Урад літоўскі выпускае новыя гроши па 50, 100 і 1000 літаў. На грошах будзе з адзіні стараны відавок Вільні, а на другій партрэт Гедыміна.

У Польшчы.

Апрацоўвана праграма Соймавых прац у бліжэйшыя сясці. Перш на перш будуть разгледацца скарбовыя спраўы, будова самаупраулення, пасля займуцца законамі, якія маюць на мэце выконаньня констытуції. Сойм будзе працаўці двутыднёвымі перыядамі.

Суд над камуністамі ў Лівове.

Вынесены прысуд над камуністамі ў Лівове. Крулікоўскі і яшчэ чатырох камуністу засуджаны на 3 гады цяжкага вастрога.

3 Беларускага жыцця.

◆ Цэнтральная Беларуская Школьная Рада даводзіць да ведама сяброў Т-ва Беларускіх Шкодаў, што 28 студня 1923 г. (у нядзелю) ў Вільні, Біскупская 12 (памешк. Белар. Клубу) а 12 гадз. дня назначаны агульны вялікі сход сяброў Т-ва Белар. Шкодаў разгляду справаў заслышаў старога Ураду і выбараў новага. Сход будзе лічыцца правамочным, не зважаючы на лік прыбыўших сяброў.

Беларусы ў Літві.

Работа чорнай сілы.

Адносіны расейцаў да беларускага пытаныня ў Літві яскрава харектэрizuјуцца працай расейскага дэпутата з Рэжыцы ў Літвіскі Сойм, п. П. Карапіцага, які ў аўгуста сваіх па правінці ў мэтах агітации цынічна пахвалеяцца:

«Моя задача — уничтожение беларускага вопроса в Літві» і намагаецца засноўваць сярод беларускага насялення расейскіх школы.

Зъмены ў складзе праўленія „Бацькаўшчыны“.

Са складу церавыбранага агульным сходам Цэнт. Праўленія культ.-працьв. Т-ва „Бацькаўшчыны“ ў Літві выйшаў Канстантын Езавітаў. Прычынаю гэтому было тое, што Езавітаў на нарадзе ў Люцыне з расейскімі прадстаўнікамі пагадзіўся на стварэнне ў Люцыне замест беларускай гімназіі, расейска-беларускай гімназіі з мовай выкладаньня ва ўсіх клясах расейскай. Новы пракладаны на 1923 год.

N. N.

Нарада вучыцяліў Беларускіх школ ў Літві.

Беларускі адзін пры міністэрстве прасаветы перад самымі Калядамі тэрмінова разаслаў вучыцялем павесткі на вучыцельскі з'езд, вызначыўшы дзень з'езду 28 — 30 сінтября 1922 г. у Міністэрству. Дзякуючы паслеху адзінлу значная лічба вучыцяліў беларускіх школ паведамленыя аб з'езде не атрымалі. Як відаць з дакладаў вучыця-

№ 2 „Нашай Будучыны“ ад 18-га студня быў канфіскаваны па загаду Камісара гор. Вільні.

лёй інспектура Беларускіх школ мала клапацілася аб паўнаже з'езду.

Адсутнасць належнай лічбы вучыцяліў прымусіла кіраўнікоў лічыць з'езд не канфэрэнцыяй, а 1-ай вучыцельскай нарадай у Літві. Дзякуючы гэтаму праграма з'езду, якую была выпрацавана раней не разгледалася поўнасцю. З праграмы больш меньш праведзен быў адзін пункт „Даклады вучыцяліў аб становішчы беларускіх школ у Літві“. Даклады былі вельмі цікавыя. Яны ахарактарызвалі становішча Беларускіх школ з духовага боку і з боку адносін інспектуры да падласных школ.

Выявілася, што падажэнне беларускіх школ, прымушае жадаць шмат лепшага. Вучыцель Махноўскі зазначыў, што ў яго школе выкладанье вядзецца ў маскоўскай мове. Школа да гэтага часу атрымлівае загады ад Маскоўскага і Беларускага аддзелаў.

Усе гэта ставіць школу у цяжкае становішча — кіраўнік школы ня ведае каму ён падпрадкаваны і чые загады павінен выконаваць. Вучыцелька Пашкевіч, падчыркнула, што ў яе школе выкладанье вядзецца на польскай мове. Вучыцялі некаторых беларускіх школ вядуць школную для беларускіх спраў агітацию. Маюцца выпадкі пераходу бел. школак у аддзелы Маскоўскі і Польскі. Даклады зрабілі вельмі прыкрае і цяжкае уражанье на запраудных беларускіх працаўнікоў. Стала ясна, што інспектар беларускіх школ у Літві ня здолен да творчага, грунтава працы і таму падўладнія яму школкі найчасцей маюць толькі „беларускі“ шыльд, а за ім робіцца ці расейская ці польская работа, варожым беларускім вучыцелям. Надобныя „беларускія школкі“ не патрэбны ні беларускай люднасці ні для белар., інтэлігэнцыі, ні латвійскому ураду, які утрымвае іх на дзяржаўнай кошце. Агульным жаданнем латвійскіх беларусаў ёсьць, каб беларускай школьнай спраўе была высвабаджана ад прымазаўшыхся да яе элементаў. А пану інспектару ці на варта было б падумаць і перадаць сваю пасаду больш здольнай і съядомай у школьніх спраўах асобе?

Бучасць вучыцельской нарады.

Беларуская вечарына.
Краслаўка 7 студня. Адбылася беларуская вечарына, ладжанаю Краслаўскім Адзелам Т-ва Бацькаўшчыны на карысць месцовой беларускай пачатковай школы. Пастаўлены была п'есы: „Па рэзвізі“ Крапіўніцкага і „Пасланец“ Л. Родзевіча. Пасля была дэкламацыя і таенцы. Публікі як і заўсёды было шмат. Наагул тутэйша грамадзянства вельмі цікавіца беларускімі вечарынамі і прыхільніца вітае роднае мастацтва.

Шмат працы па арганізацыі спектаклю падажэнія грам. Казлоўскі.

Тутэйшы.

Як польская адміністрацыя „urzeduje na kresach“.

◆ Вялікій стараста ня даў дазвоніць Ф. Аляхновічу на беларускі спектакль у Маладечне 7 сінтября. Мелася быць пастаўлены „Паўлінка“ Купалы.

Вышау з друку

БЕЛАРУСКІ КАЛЕНДАР на 1923 год.

З рысункамі.

Зъмест: Статыстыка, інфармацыя, закон аб арэндатах і чыншавіках, жыцця беларускіх паслоў у Сойм і Сенат, агульная іх фотографія, агляд белар. літаратуры працы за 1922 г., 2 музыкальных композыцыі А. Грыневіча (беларускі марш і песня) і іншія.

цена 1000 марак польск.

Высылаецца з Беларускай кнігарні ў Вільні (Завальная 7) без правалокі па атрыманчы належных гроши. При заказе 10 шт. роб. скідка.

Календар апроц таго можна купіць у Сыркіна, Шляпэліс і іш.

◆ Кіраўнік пошты Даўгінава ня прыняў падпіску і беларускую газету ад селяніна вёскі Вардмічы (Вялікія Камісіяна), бо селянін не паслухаў яго нагавораў выпісаць польскую газету.

◆ На пошце Параахвінава (Дунілоўскі п.) ад гр. Бойціка адмовіліся прыняць „polecone“ і ісьмо, дзеялі таго, што названыне газеты было напісаны польскімі карактерамі. Яны ахарактарызвалі становішча Беларускіх школ з духовага боку і з боку адносін інспектуры да падласных школ.

◆ Просім усіх падпішыцца на загаду „Нашай Будучыны“ аднавіць падпіску і заахвочываць іншых да выпісывання сваёй газеты.

◆ Мы верым, што съядомыя беларусы падтрымаюць „Нашу Будучыну“, каб гэтым даць магчымасць пазнаць несьядомым съядомыя ідэалы працоўнага Беларускаг